

HET EVALUEREN, BEOORDELEN OP DE HALO

Een groot aantal facetten komt aan de orde; cijfers of niet, tussencijfers en/of eindcijfers, bewegingsvaardigheden en/of andere vaardigheden, is het determinerend of niet, proces of product etc. *Door: Frank Jacobs*

Ten aanzien van hoe deze facetten allemaal op de Halo aan bod komen moet er eerst helderheid komen in de ideeën, in de visie van de Halo. Die visie geeft richting, geeft richtlijnen ten aanzien van hoe en wat de Halo in het curriculum plaatst ten aanzien van het beoordelen. Vervolgens moet helder worden hoe bepaalde ideeën overgedragen worden aan de studenten, die daardoor toegerust worden om persoonlijk gelegitimeerde keuzes te maken ten aanzien van het beoordelen/evalueren in de praktijk. De te ontwikkelen persoonlijke visie bij de studenten is cruciaal bij verder te nemen beslissingen en het maken van keuzes ten aanzien van het werken als docent lichamelijke opvoeding, dus ook bij het invulling geven aan evalueren, beoordelen.

Voordat studenten gefundeerde keuzes kunnen maken moeten ze voldoende worden toegerust met het brede scala van bovengenoemde facetten (cijfers of niet, bewegingsvaardigheden en/of andere vaardigheden).

EIGEN VISIE ONTWIKKELEN

Gestart wordt met korte citaten uit het visiedocument van de Halo: 'De Haagse Academie voor Lichamelijke Opvoeding (Halo) staat voor het *opleiden van professionals* gericht op de *beroepspraktijk* van het bewegingsonderwijs'.

'Ten aanzien van het *opleiden van professionals* is het onze ambitie studenten te begeleiden in het ontwikkelen van een proactieve leer- en werkhouding, waarin reflectie en het zelfregulerend vermogen belangrijke elementen vormen. De Halo-studenten ontwikkelen, naast de vakspecifieke competenties, een eigen visie op het beroep van leraar, met ruimte voor persoonlijke talentontwikkeling. Zij worden daarbij onderwezen en gecoacht door docenten van de Halo en stagebegeleiders uit de praktijk'. 'Er is veel aandacht voor de (veranderende) *beroepspraktijk*. Wij hechten belang aan het bijdragen aan verdere ontwikkeling van het beroep. Wij zijn zowel trendsetters als trendvolgers. Wij realiseren dit door onze studenten in nauwe samenwerking met vooral het regionale werkveld in veel uitlopende situaties leerervaringen op te laten doen'. (Visiedocument Halo, 2006). Met deze twee citaten wordt aangegeven dat studenten op de Halo een eigen visie moeten ontwikkelen, gecoacht door docenten en stagebegeleiders. De studenten zullen worden toegerust met kennis en vaardigheden om keuzes ten aanzien van het evalueren, beoordelen te maken enerzijds en anderzijds wordt door de studenten een eigen visie ontwikkeld die doorwerkt in het maken en legitimeren van keuzes ten aanzien van het beoordelen en evalueren. Wat ook duidelijk in de visie naar voren komt is de koppeling naar de beroepspraktijk. De studenten doen allerlei leerervaringen in de praktijk op en worden daar gecoacht door de stagebegeleider, mentor. Hier komen de studenten in aanraking met hoe betreffende collega(s) omgaat met het beoordelen, evalueren van leerlingen. Al deze ervaringen samen dragen bij aan het ontwikkelen van een eigen visie op het beoordelen en evalueren, het te bereiken doel.

HOE ONTWIKKELEN?

Kort wordt nu ingegaan op hoe de eigen visie ontwikkeld wordt. Allereerst hebben de studenten hun onderwijsverleden (lessen lichamelijke opvoeding gehad) en momenteel krijgen ze van de docenten op de Halo voorbeelden ten aanzien van het lesgeven en tevens beoordelen die allemaal als bagage worden meegenomen. In het tweede jaar van de opleiding leren de studenten een eigen visie samen te stellen. Deze door hun samengestelde visie

Hoe deed ik het?

FOTO: ANITA RIEMERSMA

is gebaseerd op de informatie en kennis die ze op dat moment bezitten. Het document, waarin hun persoonlijke visie verwoord staat groeit verder in het derde leerjaar. Daar wordt een aantal (meer expliciete) visies bediscussieerd. Dit ter verrijking, ter uitbreiding van hun ideeën. Hieruit volgt een eventueel bijgestelde persoonlijke visie. Als laatste van de visieontwikkeling worden dilemma's (zoals het beoordelen evalueren) door studenten in de klas besproken. Er wordt inhoud gegeven aan betreffende dilemma's aan de hand van de eigen visie. Dit wordt gepresenteerd door de studenten en in de klas wordt hierover van gedachten gewisseld. Uiteraard is het ontwikkelen van een visie een doorgaand proces, alle ervaringen/ontwikkelingen kunnen een rol spelen, invloed uitoefenen op dit continu proces van het bijstellen van de visie op het vak. Een van de onderdelen van de totale visie op het vak vormt het doel wat men nastreeft met de lichamelijke opvoeding. Dit primaire doel heeft een sterke koppeling met het beoordelen, evalueren. Immers wat belangrijk gevonden wordt zal vaak ook gemeten, geëvalueerd worden.

VAKWERKPLAN

In datzelfde derdejaar wordt ook een vakwerkplan gemaakt. Hun persoonlijke visie zal samen met de visie van anderen uit betreffende sectie (er wordt gewerkt met een sectie) moeten

gegeven rondom de genoemde facetten (bijv. cijfers geven of niet; bewegingsvaardigheden en/of andere vaardigheden, proces of product etc.). Zo krijgt de student ruim voldoende bagage mee. Met de rugzak gevuld met bagage en met de samengestelde visie van de sectie rekening houdend met de visie van de school wordt het plan van toetsing en afsluiting ontwikkeld. De visie van de vaksectie en de visie van de school werken sturend voor de ontwikkeling van het plan van toetsing en afsluiting. Hieruit blijkt dat er op de Halo geruime tijd in het curriculum wordt gereserveerd voor ontwikkeling van een eigen visie, er worden veel ervaringen, inzichten opgedaan in de beroepspraktijk en de studenten worden verrijkt met (gast)colleges. Langs deze weg leren studenten, waar ze 'voor staan', wat hun belangrijke doelen zijn die ze willen bereiken (primaire doel van het vak) en dat zal merkbaar zijn in hoe hun toekomstige leerlingen geëvalueerd, beoordeeld worden. Afsluitend wordt als voorbeeld een tabel uit een gezamenlijk uitgevoerd onderzoek (Webb & Jacobs, 2008) weergegeven. In het onderzoek zijn docenten lichamelijke opvoeding geïnterviewd en aan hen is onder andere gevraagd wat de na te streven doelen van ons vak zijn. Passend bij deze doelen wordt er ook door betreffende docenten beoordeeld, geëvalueerd. Uiteraard geeft deze tabel fictieve namen weer.

	Physical improvement/skill acquisition	Lifelong participation	Health/fitness	Theory/knowledge about movement	Personal development (e.g. self image, positive attitude)	Social development	Moral development/ethical	Pedagogical atmosphere/ecology of class	fun
kvlo	'Learning to move'	'lifelong participation'		'Learning about movement'	'Independent'	'Learning to move together'		'Challenging and safe atmosphere'	'Participate with pleasure'
Hans	x				x	x			x
Nikolaas	x	x			x	x	x		
Loes	x			x	x	x			x
Ruben	x	x		x	x	x		x	
Karin		x	x		x	x	x		
Eric		x			x				
Bart	x				x	x			

Tabel 1

resulteren in een visie van alle leden van de sectie. Een andere zwaarwegende factor is dat er rekening gehouden moet worden met de visie van de school waar het vakwerkplan voor gemaakt wordt. Zo wordt het maken van een vakwerkplan een zo betekenisvol mogelijke exercitie die enerzijds leert de persoonlijke visie te bediscussiëren met anderen uit de sectie om tot een gedragen visie van alle sectieleden te komen en zeker niet in de laatste plaats moet de visie van de sectie afgestemd worden met de visie van de school. Ook een PTA (plan van toetsing en afsluiting) krijgt in het vakwerkplan een plaats. Hiervoor wordt, zoals eerder gezegd, informatie verkregen uit enerzijds de beroepspraktijk en anderzijds uit de op de Halo gegeven colleges rondom het thema visie. Daarnaast worden (gast)colleges

We zien hier een verscheidenheid aan doelen die worden nagestreefd door de geïnterviewde docenten, dus wordt er ook verschillend geëvalueerd en worden de leerlingen verschillend beoordeeld. Vanuit die verscheidenheid van (primaire) doelen van ons vak is het belangrijk de studenten (toekomstige docenten) tijd te geven om over deze problematiek (evalueren en beoordelen) na te denken, kennis en vaardigheid op te doen, hun mening te vormen, zodat er in de praktijk goed beargumenteerd kan worden 'hoe en wat' men evalueert, beoordeelt.

Correspondentie: f.m.jacobs@hhs.nl